

# Nyanlända, inkludering och samverkan i fritidshemmet

**Etnografisk studie om inkludering av nyanlända elever i fritidshemmet samt samverkan mellan nyanlända föräldrar och fritidslärare**

**Newly arrived, inclusion and cooperation in the after-school program**

**Ethnographic study about inclusion of newly arrived students in after-school program and cooperation between newly arrived parents and after-school teachers**

Av: Amira Cvrk & Nora Kafaji

Handledare: Marie Jonsson  
Södertörns högskola | Lärarutbildningen  
Fritidspedagogiskt område 180 hp  
Självständigt arbete 15 hp  
VT 2022

Grundlärarutbildning med interkulturell profil med inriktning mot Fritidshem



## Abstract

The purpose of this study is to investigate what methods are most effective in including newly arrived students in the after-school program. But also how bad cooperation between the newly arrived parents and teacher can affect the newly arrived students' school attendance. We have conducted this study by interviewing five different teachers with different teaching qualifications and by using previous research. During our writing process a war in Europe broke out. This motivated us to gain an understanding of how the school works with different methods for newly arrived students and how cooperation between newly arrived parents and teachers had an impact on the student. To find this out, we have looked up previous research on these topics and held interviews with experienced teachers who work in after-school centers. To create perspective, we have also chosen to use different levels of education for the teachers we have interviewed. And with these interviews and previous research we have had an aim to answer the effects of poor interaction between parents. And what methods are the most effective way to include a newly com student in class. Throughout our writing process we have used the sociocultural perspective to understand how cultural thinking plays a role in social contexts. By studying this from a sociocultural perspective we have come to the conclusion that the most effective method for inclusion of newly arrived students is using pictures and visual instruments. Furthermore, poor cooperation between the newly arrived parents and teachers affect the newly arrived student's school attendance negatively.

**Keywords: Newly arrived student, interaction, communication, inclusion / integration, cooperation**

## Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka vilka metoder som var effektivast i inkluderingen av nyanlända elever på fritidshemmet. Men även hur dålig samverkan mellan nyanlända föräldrar och lärare kan påverka elevens skolgång. Vi har utfört denna studie genom att utföra fem djupintervjuer och genom att använda oss av tidigare forskning. Under skrivprocessens gång så utbröt det ett krig i Europa. Detta motiverade oss till att undersöka vilka metoder skolorna använder sig för att inkludera de nyanlända eleverna samt hur samverkan mellan lärare och nyanlända föräldrar påverkar eleven. För att få reda på detta, har vi kollat på tidigare forskning inom dessa ämnen och intervjuat erfarna lärare som arbetar i fritidshemmet. För att skapa perspektiv, har vi valt att intervjua lärare med olika lärarutbildningar. Under vår studie har vi använt oss av det sociokulturella perspektivet för att bättre anamma hur kulturellt tankesätt har för påverkan i sociala kontexter. Genom att studera detta utifrån ett sociokulturellt perspektiv så har vi kommit fram till att den mest effektiva metoden för inkludering av nyanlända elever är användningen av bilder och visuella redskap. Dessutom att dålig samverkan mellan de nyanlända föräldrarna och lärarna påverkar den nyanlända elevens skolgång negativt.

**Nyckelord: Nyanländ elev, interaktion, kommunikation, inkludering/ integrering, samverkan**

## Innehållsförteckning

<b>Abstract</b> .....	<b>2</b>
<b>Sammanfattning</b> .....	<b>3</b>
<b>Inledning och problemområde</b> .....	<b>6</b>
<b>Tidigare forskning</b> .....	<b>7</b>
<i>Tid till att bli svensk</i> .....	7
<i>Effective teaching strategies for middle school learners in multicultural, Multilingual Classrooms</i> .....	8
<i>Nyanlända och lärande</i> .....	8
<i>Vad kan påverka nyanlända elevers skolgång i det nya landet?</i> .....	9
<i>Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet</i> .....	10
<i>Welcome to Sweden</i> .....	11
<b>Syfte och frågeställning</b> .....	<b>12</b>
<i>Teoretiskt perspektiv</i> .....	13
<b>Begrepp</b> .....	<b>13</b>
<i>Nyanländ elev</i> .....	14
<i>Interaktion</i> .....	14
<i>Kommunikation</i> .....	14
<i>Inkludering/Integrering</i> .....	14
<b>Metod</b> .....	<b>15</b>
<i>Val av metod</i> .....	15
<i>Urval och avgränsningar</i> .....	15
<i>Genomförande</i> .....	16
<i>Databearbetning och analysmetod</i> .....	16
<i>Forskningsetiska överväganden</i> .....	16
<i>Studiens kvalitet</i> .....	17
<i>Uppdelning av arbete</i> .....	18
<b>Resultat och analys</b> .....	<b>18</b>
<i>Djupintervjuer</i> .....	19
<i>Metoder för inkludering</i> .....	19
<i>Olika tillvägagångssätt</i> .....	20

<i>Samverkan med föräldrarna .....</i>	<i>22</i>
<i>Samverkan - effekter på eleven.....</i>	<i>25</i>
<b>Slutsatser och diskussioner .....</b>	<b>26</b>
<i>Nyanlända och användning av bilder.....</i>	<i>26</i>
<i>Negativ påverkan av dålig samverkan .....</i>	<i>28</i>
<b>Betydelse för praktiken och professionen .....</b>	<b>30</b>
<b>Vidare forskning .....</b>	<b>31</b>
<b>Referenslista.....</b>	<b>32</b>
<b>Bilagor.....</b>	<b>34</b>
<i>Bilaga 2.....</i>	<i>36</i>

## Inledning och problemområde

Under andra halvan av 2015 kom en flyktingkris även kallad migrationskris. Folk från mellanöstern främst syrier, afghaner och folk från Afrika kom till norra Europa för att söka asyl. Det kom totalt 162 877 asylsökande människor till Sverige under 2015 och under år 2016 var det 28 939 personer som var asylsökande (Migrationsinfo 2021). Med dessa siffror innebar det ett stort antal människor som skulle integreras i samhället och ca 40 000 elever under 2015 som skulle integreras i svenska skolan. Det är en omställning för skolan och för elever där vi behöver hjälpa de som har gemensamt att de inte behärskar svenska språket för att klara av en enklare vardag. I skrivande stund när vi påbörjade denna uppsats så var den stora flyktingkrisen som skedde 2015 den mest omtalade flyktingkrisen. Under skrivandets gång så blev det krig i Europa och vi fick en ny våg av ukrainska flyktingar. Det som tidigare inte var aktuellt under skrivandets gång är ännu en gång aktuellt. Nu står skolan inför ännu en utmaning att inkludera nya migranter i det svenska skolsystemet.

En grundpelare i Sveriges utbildningssystem är att nyanlända elever oavsett migrationsstatus ska ha samma rättigheter som alla andra elever. Många skolor som hade ett stort antal nyanlända elever i samband med den stora flyktingkrisen 2015 skapade förberedelseklasser för att underlätta integrationen och andra skolors tillvägagångssätt var direkt integrering. Det senare innebar att man direkt inkluderade eleverna i ordinarie klasser. Det finns även varianter där man kartla elevens tidigare kunskaper innan man gick vidare med förberedelseklass, ordinarie klass eller även annan form som innebar en särskild skola för nyanlända. Dessa olika sätt att integrera nyanlända elever i skolan resulterade i en varierande kvalitet gällande integrationen i skolan (Folke 2019, s. 18–19).

På skolverkets hemsida kan man läsa om hur alla har rätt till ledning och stimulans i skolan för att kunna utveckla sin kunskap så mycket som möjligt utifrån sina förutsättningar. Det innebär att utifrån alla barns behov och förutsättningar ska skolan erbjuda alla elever medel som är möjliga för en utveckling på alla plan. Det har debatterats mycket om hur man ska arbeta med integrationen i skolan för de nyanlända eleverna. Lunneblad (2013) betonar vikten av kommunikationen med föräldrarna. Detta leder till stora utmaningar där kommunikationen brister mellan föräldrar och lärare. Föräldrarna missar därmed mycket information som är relevant och barnen är de som blir drabbade (Lunneblad 2013, s 11).

## Tidigare forskning

Under denna del i uppsatsen redogör vi för artiklar som har en inverkan på språklig integrationen i fritidshemmet. Artiklarna redogör och beskriver nyanlända barn och deras förutsättningar samt möjligheter. För att bringa klarhet och förstärka vårt arbete har vi behandlat dessa texter för att hjälpa oss besvara vårt syfte och frågeställningar i vidare kontext.

Under vår tidigare forskning hittade vi inte relevant information gällande vilka metoder som ansågs vara mest effektiva för inkludering av nyanlända elever i fritidshemmet. Vi har därför använt oss utav tidigare forskning som utgår ifrån metoder för inkludering i klassrummet. Vi har därefter utgått ifrån vårt resultat samt tolkat den tidigare forskning som vi presenterat.

## Tid till att bli svensk

I en studie av Lunneblad (2013) menar författaren att mottagandet av flyktingar och hur den svenska integrationspolitiken ska hanteras har varit ett ideologiskt dilemma i decennier. Under diskussioner med förskollärarna tar man del av de konversationer och intervjuer som Lunneblad har gjort och svaren som framkommit. Det är tydligt att genom att studera hur vardagliga aktiviteter genomförs så kan man också skapa en uppfattning om hur man upprätthåller gruppidentitet som präglas av normer och värderingar vilka bidrar till samhörighet. Diskussioner om hur andra föräldrar gör och att de nyanlända föräldrarna måste förändra sitt beteende för att få vardagslivet att fungera i Sverige. Förskollärarna menar att de vill få föräldrarna att anpassa sig till det som är "normalt" för hur svenskar gör. I studien som författaren har gjort har han fått delade åsikter om vad och hur integrationen ska hanteras. Mottagandet av nyanlända är en mycket komplex fråga. Det finns inget rakt svar som pedagogerna ger utan flera perspektiv med olika utgångspunkter (Lunneblad 2013, s 8,10). Billing (1996) menar att detta är vanligt vid ideologiska dilemman. Det finns situationer där pedagogerna anpassar sig efter barnet och föräldrarnas behov men också situationer som kräver att föräldrarna ska anpassa sig efter verksamheten och det typiska normsamhället i Sverige för en gemenskap (Billing 1996, se. Lunneblad 2013, s.10).

## Effective teaching strategies for middle school learners in multicultural, Multilingual Classrooms

Barbara N. Allison & Marsha L. Rehm skriver i sin artikel "Effective Teaching Strategies for Middle School Learners in Multicultural, Multilingual Classrooms" om hur det kommer att vara svårare för lärare i mellanstadiet att kunna tillfredsställa elevernas behov på grund av den stora vågen av invandring i USA. Det var beräknat att under år 2020 så kommer halva nationens skolor ha elever med olika bakgrunder och etniciteter (N.Allison & L.Rehm 2007, s. 1). Med ökning av elever från olika bakgrunder innebär det att skolan måste anpassa sin undervisning utifrån elevernas behov för att kunna skapa inkludering. Den största utmaningen för att uppnå en god anpassning för eleverna kommer att vara för lärarna i mellanstadiet. Anledningen till detta är för att lärarna på mellanstadiet måste ta hänsyn till flera olika aspekter i elevens liv såsom puberteten, emotionella förändringar, dramatiska, fysiska samt kognitiva förändringar (ibid).

En enkätundersökning utfördes där 16 lärare från olika stadsdelar i mellanstadiet fick svara på en sexgradig betygsskala för att bedöma effektiviteten av en mängd olika undervisningsstrategier. Siffran 0 var att man inte hade använt sig av den strategin och siffran 5 var att strategin var väldigt effektiv. Enbart fyra av de tio olika undervisningsstrategierna ansågs vara mest effektiva i ett mångkulturellt klassrum. Den mest effektiva strategin var användningen av bilder som fick i betyg (4.44), den andra var kamrathandledning som fick i betyg (4.19), den tredje var kooperativ inlärning som fick i betyg (4.06) och den sista var användning av alternativa bedömningar som fick i betyg (4.00) (N.Allison & L.Rehm 2007, s. 3).

Denna studie kommer att vara relevant för vår undersökning eftersom en av våra frågeställningar handlar om vilka metoder man kan använda för att skapa inkludering av nyanlända elever. Här kan vi tydligt läsa om vilka metoder 16 olika lärare med 15 års erfarenhet anser är mest effektivt. Detta kommer vi vidare diskutera i vår analysdel där vi kommer att analysera all empiri vi samlat.

### Nyanlända och lärande

Bunar (2014) talar om vilka metoder som används i skolan och resultaten av hur de olika metoderna speglar sig i elevernas arbete. Han nämner hur de två vanligaste



tillvägagångssätten som är direkt integrering eller placering i förberedelseklass för inkludering av nyanlända elever i skolan inte är någon garanti för elevens pedagogiska möjligheter och inte heller för de sociala sammanhangen (Bunar 2014, s. 43). Det finns dock fördelar och nackdelar med de båda tillvägagångssätten. Om eleven spenderar för mycket tid i förberedelseklassen finns det risk att det påverkar elevens utvecklingskurva negativt. Och om eleven istället direkt fysiskt integreras i "ordinarie" klassrum utan studiestöd på deras modersmål och att alla ämneslärare inte arbetar med språkutveckling leder detta också till en negativ påverkan på elevens utvecklingskurva (ibid).

Bunar (2014) menar att den bästa möjligheten för kompetensutveckling är hög kognitiv utmaning tillsammans med en kontinuerlig stöttning, fortlöpande uppföljning, flexibilitet i systemet och individuella bedömningar av eleven. Den problematiska aspekten för de elever som är nyanlända är övergången från förberedelseklassen till den ordinarie undervisningen (ibid). Trots att de nyanlända eleverna visar stort intresse och motivation för att prestera i skolarbetet och främst i utvecklingen av språkkunskaper är de pedagogiska och sociala kunskaper som den nyanlända eleven bär på en kritisk punkt (Bunar 2014, s. 43). Bunars text är en viktig påminnelse om de relevanta aspekter som är viktiga i skolan men som inte alltid tas hänsyn till.

### Vad kan påverka nyanlända elevers skolgång i det nya landet?

I Gomnam och Crnovrsanins (2013) text diskuterar de hur föräldrarnas kommunikation kan påverka eleven. De menar att utan den språkliga faktorn från föräldrarna till ett nyanlönt barn som också inte kan ta del av språket bidrar det till att det är mycket information som inte riktigt når fram. Författarna diskuterar vidare hur skolan kan jobba med att skapa och behålla ett större engagemang från föräldrarna så de att förstår och medverkar i den svenska skolan och i elevens skolgång (Gomnam & Crnovrsanin 2013, s. 21-24). För integration och assimilering är föräldrardeltagande och föräldrarnas bakgrund viktiga i sammanhanget. I Gomnam och Crnovrsanins (2013) text upplyser de då problemet med medverkan i elevens skolgång till följd av skillnaderna i de olika kulturerna som finns, mellan olika föräldragrupper eller mot landets nya kultur. Problemet ligger i att det blir ett slags konflikt för föräldrarna med sig själva där de kan bli osäkra på vilken kultur som ska vara dominant. Lärarna har en förväntan på föräldrarna att följa de svenska normer som finns i samhället. Det kan bli problematiskt när lärarna inte ser föräldrarna som svenska föräldrar och detta leder i sin tur till dåligt samarbete mellan föräldrarna och skolan. Även om föräldern vill vara

engagerad i skolan kan bristande språkkunskaper hejda engagemanget på grund av svårigheter att kunna uttrycka sig (ibid).

## Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet

I antologin *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet* skriver Månsson och Osman i sitt kapitel om nyanlända föräldrar och deras relationer till läraren och det svenska skolsystemet. De valde att intervjua åtta stycken somaliska föräldrar varav sju var kvinnor och en var man (Lahdenperä & Sundgren 2017 se, Månsson & Osman 2017, s. 76). De medverkande föräldrarna kunde inte det svenska språket, majoriteten var illitterata och arbetslösa samt var bosatta i utsatta områden (ibid). På grund av att föräldrarna inte behärskade det svenska språket så uppstod det kommunikationsproblem mellan de och lärarna. I deras hemland var skolan och hemmet inte kopplade på något sätt till skillnad mot hur det är i Sverige.

På grund av föräldrarnas låga utbildningsnivå kunde de inte heller hjälpa sina barn med deras läxor. Trots detta hade de höga förväntningar på sina barn, att de skulle bli läkare och ingenjörer (Lahdenperä & Sundgren 2017 se, Månsson & Osman 2017, s. 81). Föräldrarna upplevde också att lärarna vid utvecklingssamtalen fokuserade mer på det sociala än på det kunskapsmässiga vilket var aspekten de var mer intresserade av (Lahdenperä & Sundgren 2017 se, Månsson & Osman 2017, s. 83). Vidare upplevde de även att de blev begränsade i kommunikationen med lärarna på grund av det svenska språket och undvek därför kontakt med lärarna vilket i sin tur gav upphov till problem (Lahdenperä & Sundgren 2017 se, Månsson & Osman 2017, s. 84).

Många av föräldrarna hade ingen aning om hur det svenska skolsystemet egentligen är uppbyggt utan de har gått på erfarenheterna från sitt hemland och det är där som den största krocken har uppstått. Föräldrarna upplevde även att de blev mer involverade när modersmålläraren var med i utvecklingssamtalet jämfört med när en tolk hade närvarat. Anledningen till detta är att modersmålläraren förklarade för föräldrarna mer djupgående om skolsystemet vilket fick föräldrarna att förstå vad som förväntades av föräldrarna och av lärarna (Lahdenperä & Sundgren 2017 se, Månsson & Osman 2017, s. 84–85).

Vidare i samma antologi undersöker även författarna Hanna Simola och Anette Hansson i sitt kapitel om hur förberedelseklasser påverkar nyanlända barns språkutveckling och deras interaktion i klasserna. Vidare förklarar de att det enligt Bunar finns både positivt samt negativt med en förberedelseklass. Det positiva är att eleverna känner sig trygga i klassen eftersom de får starta skolan på ett bra sätt. Det negativa med att ha en förberedelseklass är att det kan skapa en segregation bland eleverna samt att lärarna inte samarbetar så ofta med varandra (Lahdenperä & Sundgren 2017 se, Simola & Hansson 2017, s. 144). Vidare nämner författarna att Obondo skriver att integreringen av elevers kulturella kunskaper är viktigt eftersom det förbättrar elevernas självkänsla. Men det bidrar även till att elevens teoretiska studier får framgång ifall de utgår från de områden som eleven är bra på (Lahdenperä & Sundgren 2017 se, Obondo m.fl. 2016 se, Simola & Hansson s.146).

En lärare som blivit intervjuad berättar att eleverna kan nå ny kunskap enklare ifall deras tidigare erfarenheter tas tillvara på. Läraren berättar vidare att modersmållärare är en viktig resurs eftersom modersmålläraren används som stöd till läraren. Detta för att kunna få bättre förståelse över elevens bakgrund men även för att eleven ska kunna förstå hur det svenska samhället fungerar på ett bättre sätt (Lahdenperä & Sundgren 2017 se, Simola & Hansson 2017, s. 147). Ytterligare tillägger Simola och Hansson vikten av att utmana de nyanlända barnen i skolämnen genom grupparbeten, presentationer m.m. (ibid. 152–161). Det vill säga att man inte ger barnen arbetsmaterial som är för lågt under deras kunskapsnivå utan att man fastställer deras kunskapsnivå. Det som menas är att ibland tror man som lärare att de nyanlända barnens kunskapsnivå är lägre än deras klasskamrater, men så är inte alltid fallet. Det kan vara problematiskt då man som lärare inte inser att barnet inte håller samma nivå med sina klasskamrater på grund av det bristfälliga språket (ibid. s.141–152). Avslutningsvis betonar Simola och Hansson (2017) vikten av att ha ett samarbete lärare emellan för att stödja och kunna erbjuda de nyanlända barnen en likvärdig utbildning som de andra barnen har tillgång till. Med hjälp av skolledningen som bör stärka och erbjuda ytterligare resurser så att alla barn når en framgångsrik skolframgång (ibid. s.161).

## Welcome to Sweden

I en studie av Nilsson & Axelsson (2013) diskuterar de förberedelseklasserna som ofta är mindre i antal och är tillfälliga med specifika mål. Deras syfte är att förbereda de nyanlända eleverna för en övergång till den ordinarie klassen. Klasserna uppkommer vanligtvis för att utveckla de pedagogiska och sociala behov som de nyanlända eleverna har, dels för att de är

flerspråkiga men också dels för att de inte känner till hur den svenska skolan fungerar (Nilsson & Axelsson 2013, s.144). Trots att antalet är mindre i förberedelseklassen så rymmer det större skillnad i åldrarna än det gör i ordinarie klasser. Det kan vara elever i årskurs 4 till elever i årskurs 9 på grund av att de kan vara på samma nivå gällande kunskaper i det svenska språket. Detta resulterar i att när förberedelseklassen har exempelvis matematik så måste undervisningen sträcka sig från svårighetsnivån för elever i årskurs 4 till elever i årskurs 9 (Nilsson & Axelsson 2013, s. 145).

I den ordinarie klassen skriver Nilsson & Axelsson (2013) att de nyanlända eleverna frågar ofta ordinarie läraren om hjälp, inte alltid nödvändigtvis för att de behöver hjälp utan också för att de ofta vill ta varje tillfälle till att känna stöd. Lärarna i den ordinarie klassen anses inte alltid vara tillgänglig och kan inte alltid vara tillräckligt stöd när det kommer till förklaringar av texter och uppgifter. De nyanlända eleverna observerar och anpassar därför ofta sig efter sina klasskompisar och anser att de behöver jobba ensamma eller hårdare än deras klasskompisar för att hänga med i takten. Många elever i studien höll med om att de kände att de behövde jobba hårdare för att hänga med på grund av språkliga och pedagogiska aspekter (Nilsson & Axelsson 2013, s.148).

## Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att undersöka inkludering av nyanlända elever på fritidshemmet. Genom kvalitativa intervjuer med lärare med utbildning i fritidshem samt lärare med barn- och fritidsutbildning är avsikten att ta reda på vilka metoder kring inkludering av nyanlända elever som personalen anser vara mest effektiva. Men även att ta reda på om lärarna i fritidshemmet anser att elevens skolgång påverkas av samverkan mellan föräldrar och lärare. För att besvara syftet har följande två frågeställningar formulerats.

- Vilka metoder anser lärarna vara effektiva för inkludering av nyanlända elever? Finns det någon skillnad i hur de två lärargrupperna svarar, och i sådana fall vilken?
- Anser lärarna inom fritidshemmet att de nyanlända elevernas skolgång påverkas av hur samverkan mellan föräldrar och lärare ser ut? Om så, på vilket sätt?

## Teoretiskt perspektiv

Vi kommer att presentera Vygotskijs teoretiska perspektiv då vi anser att det perspektivet passar vår undersökning bäst. Vygotskij presenterar det sociokulturella perspektivet som innebär de sociala och det kulturella aspekterna som de nyanlända eleverna som integreras i skolvärlden kämpar med.

Vygotskijs teori om kulturhistoriska/sociokulturella perspektivet tar sin utgångspunkt i att individen påverkas och formas av kulturella och sociala sammanhang. Innebörden av den sociokulturella teorin är att kognitiva och fysiska verktyg är av betydelse för den gemensamma och den individuella utvecklingen (Säljö 2000, s. 94–95). Säljö (2000) skriver att Vygotskij menar att det inte finns en begränsning i individens förmåga att bearbeta information kognitivt. Denna bearbetning av information har en stor vikt i hur vi anpassar oss i samspel med omgivningen. Bidragande faktor till vårt konstanta lärande är artefakter och fysiska verktyg som medför att individen stimuleras genom att skapa exempelvis lek genom materiella och icke materiella ting som de ser (Säljö 2000, s. 94–97).

Det sociokulturella perspektivet har tre samverkande grundpelare som utgör individens utveckling. Den första pelaren är individens förmåga att använda intellektuella redskap där språket och användningen av språket spelar en ovärderlig roll. Den andra grundpelaren är individens utvecklande och hur man använder fysiska redskap. Den tredje grundpelaren grundar sig på kommunikation och samverkan som utspelar sig i kollektiva verksamheter. Ur ett sociokulturellt perspektiv är det av särskild vikt att betona studien av kommunikationen. Det hör ihop med att kulturen är medberoende till kommunikationen. Säljö förklarar att “Det är genom kommunikation som individen blir delaktig i kunskaper och färdigheter” genom kommunikation i olika gemensamma verksamheter som riktar sig till att nå specifika planerade mål (Säljö 2000, s. 37).

## Begrepp

Vi har valt att förklara några för uppsatsen centrala begrepp. Det är relevanta begrepp som vi vill förtydliga för att skapa större förståelse över textens innebörd.

## Nyanländ elev

Folke definierar en nyanländ elev som ett barn som varit bosatt utomlands men som nu är bosatt i Sverige eller anses vara bosatt i landet. En nyanländ elev är en person som har fyllt sju år och har påbörjat sin utbildning efter höstterminens start. Efter fyra kalenderårs skolgång anses man inte vara nyanländ mer i Sverige (Folke 2013, s. 13).

## Interaktion

I Nationalencyklopedin beskrivs interaktion som ett samspel mellan två eller flera individer. Denna interaktion lämnar avtryck på varandra, vilket innebär att alla inblandade parter påverkas av interaktionen (NE).

## Kommunikation

Enligt vår uppfattning av begreppet kommunikation så betyder det samtal mellan två personer eller flera. Att kommunicera är ett sätt för människor att prata med varandra. Utan kommunikation så kan människor inte förstå varandra. Det finns flera olika sätt kommunicera varav kommunikation med ord via munnen är den vanligaste. Man kan även kommunicera med teckenspråk, skriftligt genom mejl, sms, brev eller genom bilder.

## Inkludering/Integrering

I Nationalencyklopedin har inkludering och integration samma innebörd. Begreppet inkludering/integrering används i texten för att besvara hur skolan arbetar för att förena olika kulturer till en. Med inkludering/integrering använder vi den beteckning för att förklara hur skolan arbetar med nyanlända barn för att få ta del av och bli delaktiga i svenska skolsystemet (NE).

## Samverkan

I Nationalencyklopedin beskrivs begreppet samverkan som ett gemensamt tillvägagångssätt för ett visst syfte (NE).

## Metod

Detta avsnitt av studien innehåller beskrivning av vårt tillvägagångssätt utifrån frågeställning och syfte. I denna del kommer det även presenteras de val vi gjort vid metod, urval, begränsningar, genomförande, databearbetning och analysmetod. Vi kommer även diskutera de forskningsetiska överväganden vi har genomfört och hur vi har gått tillväga samt hur vi uppdelat arbetet som vi utfört tillsammans. Vi var valt att använda oss utav ett etnografiskt fältarbete som metod. Ett fältarbete kan utföras på olika sätt beroende på vad för frågeställningar och syfte man har. Vi använde oss av en etnologisk kvalitativ intervju. Vidare under arbetets gång valde vi även att jämföra vad för likheter samt skillnader det finns mellan utbildade fritidslärare gentemot utbildade barn- och fritidslärare.

### Val av metod

Vi har använt oss utav en etnologisk kvalitativ intervju som är ett individbaserat material vilket innebär att intervjun möjliggör för oss att få ta del av intervjupersonernas erfarenheter, tankar, åsikter och upplevelser. Samt att vi får ta del av deras egna tolkning på de olika möten de haft med dessa elever (Kaijser & Ölander 2011, s. 85). Det innebär att tolkningen av vår insamlade empiri blir mer djupgående och bredare. På grund av att intervjuerna utförts utifrån ett individperspektiv ger det utförlig information om erfarenheter som de medverkande besitter men även ett mångfacetterat material (Kaijser & Ölander 2011, s. 85). En intervju möjliggör större förståelse över kulturella mönster (Kaijser & Ölander 2011, s. 96). Vi tyckte därför att intervjuer var mest passande till vårt forskningsarbete eftersom vi ville ta del av olika individers personliga erfarenheter, perspektiv och åsikter. Vi har utfört fem djupintervjuer med tre utbildade fritidshemslärare och två barn- och fritidshemslärare där varje intervju har pågått i 45–60 minuter.

### Urval och avgränsningar

Vi har gjort fem djupintervjuer. Dessa intervjuer har vi utfört genom att intervjua på en bestämd plats som vi kommit överens om med personerna. Vi har valt att intervjua personer med utbildning i fritidshems programmet samt personer med barn- och fritidsutbildning. Detta har vi gjort eftersom vi vill jämföra erfarenheterna och svaren på våra intervjufrågor. För att sedan analysera ifall det finns någon skillnad mellan lärare i fritidshem som är utbildade på

universitetsnivå och lärare som är utbildade som barn- och fritidslärare. Vi har fått kontakt med de medverkande genom att kontakta olika skolor runt om i Stockholms län för att kunna intervjua personer med betydande erfarenheter för vårt arbete.

## Genomförande

För att kunna få svar på våra frågeställningar har vi valt att använda oss av intervjuer. Vi började med att mejla till flera olika skolor där vi beskrev syftet med vårt examensarbete och att vi skulle vara intresserade av att höra deras erfarenheter. Vi valde att göra fem djupgående intervjuer med lärare i fritidshem. Vi mejlade våra kontaktuppgifter till skolan och blev uppringda av de som valde att medverka. Vi bestämde tid och plats tillsammans för att göra det möjligt för oss att komma och utföra vår intervju med respektive lärare. Vi hade beräknat att vi skulle hålla intervjuer med de medverkande i cirka 45 minuter. Intervjuerna sträckte sig mellan 45 minuter till 60 minuter med de medverkande.

## Databearbetning och analysmetod

Under början av arbetet med uppsatsen bestämde vi relevanta frågor till våra intervjuer utifrån våra frågeställningar. Vi läste tillsammans tidigare forskning för att få en större inblick i arbetet som vi skriver. Vi valde därefter ut öppna frågor som skapar diskussion inför våra intervjuer. Vi intervjuade tillsammans de medverkande och turades om att anteckna och ställa frågor. Vi har även arbetat tillsammans under hela processen och har stämt av med varandra efter varje rubrik för säkerställa att vi känner oss nöjda med vad vi har skrivit. Därefter har vi sammanställt våra intervjuer och jämfört våra svar. Tillsammans har vi analyserat och diskuterat den tidigare forskningen och våra intervjuer.

## Forskningsetiska överväganden

Vetenskapsrådet har formulerat fyra etikregler som vi har förhållit oss till under hela uppsatsskrivandet. De fyra etiska reglerna som tagits fram är relevanta och har varit viktiga för oss när vi kommit i kontakt med de intervjuade. Den första etiska regeln är **informationskravet** som innebär att vi har informerat de berörda i forskningen om syftet med vår forskning och vad det är forskningen handlar om. De medverkande som vi har intervjuat



har fått ta del av våra frågeställningar och syftet. Den andra regeln i de fyra etikreglerna är **samtyckeskravet** som betyder att de medverkande i vår forskning har valt själva att de vill medverka där de har fått bestämma själva. Den tredje etiska regeln som Vetenskapsrådet har tagit fram är **konfidentialitetskravet** som betyder att alla som medverkat i vår forskning ska ges så mycket konfidentialitet som möjligt där obehöriga inte ska kunna hitta uppgifter och information om dem. Den fjärde etikregeln är **nyttjandekravet** som innebär att de uppgifter som vi samlat som samtal, anteckningar och inspelningar endast får användas till forskningens syfte och inte till något annat (Patel & Davidsson 2019, ss. 83, 95–97).

För att motivera de som vi har intervjuat har det varit viktigt för oss att förklara innebörden med våra frågeställningar och vilken nyckelroll den som blir intervjuad besitter. Vi tycker att det har varit viktigt att betona vikten av att deras röst och erfarenheter blir hörda. Vi har genom hela processen hållit oss professionella genom att inte ge egna åsikter eller tankar och ge den intervjuade möjligheten att motivera sina erfarenheter. Vi har tagit stor hänsyn till de medverkande och visat genuint intresse och förståelse samt varit objektiva för att förhindra att den medverkande känner sig dömd eller kritiserad (Patel & Davidsson 2019, ss. 83, 95–97).

Vi har respekterat och tagit hänsyn till de personuppgifter som framgår och behandlats. De medverkande har fått information om hur deras personuppgifter skall hanteras, före, under och efter uppsatsen. Vi använde oss av anonym/konfidentiell intervju där personuppgifter inte har blivit behandlade. Vi har efter att vi har kontaktat de medverkande och fått ett godkännande om medverkan, skickat samtyckesblanketter för att belysa vår frågeställning, deras roll och vikten av deras godkännande gällande deras medverkan. Vi har informerat de medverkande innan intervjun att de har rätt att medverka frivilligt och de när som helst under processens gång har möjlighet att avsluta sin medverkan. Detta har vi även informerat om på samtyckesblanketten.

## Studiens kvalitet

Genom vår studie som grundar sig på en etnografisk kvalitativ forskningsprocess så har kvalitet omfattat hela vårt arbete. Det finns inget korrekt synsätt på hur ett kvalitativt arbete ska utföras enligt forskarna men de har kommit överens om att den kvalitativa forskaren använder sig av en speciell metod som är anpassad till det arbete man utför samt lägger en stor vikt på att ha god överblick och ständigt reflektera över sitt arbete. Med de förändringar

som sker i arbetet så skall även reflektioner förändras. (Patel & Davidsson 2019, ss. 150–152).

Att vi analyserar vårt material omgående höjer tillförlitligheten då vi bearbetar information när den är färsk och detta ledde till nya idéer om hur vi skulle gå vidare i vårt arbete (Patel & Davidsson 2019, *ibid*). Vi använde oss av en struktur under våra intervjuer där vi gav möjlighet för öppna frågor samt diskussion mellan frågorna för att skapa autenticitet. Vi har gett utrymme för den medverkande att berätta öppet om sina erfarenheter men vi har också varit medskapare som har lett diskussioner till att besvara våra frågeställningar (Patel & Davidsson 2019, ss. 106–107).

## Uppdelning av arbete

Inför studien började vi med att diskutera ett intressant ämne som vi vill läsa på om. Vi valde ut intressanta frågeställningar som vi kom överens om. Vi bestämde sedan vilken metod vi vill använda när vi går tillväga i vår studie. När vi kommit överens om att vi ska använda oss av intervjuer bestämde vi oss för att tillsammans skriva ett informationsbrev som skulle skickas ut till de medverkande som skulle delta i vår studie. Vi kontaktade lärare och när vi sedan bestämt oss för fem olika lärare så skickade vi ut samtyckesblanketter för att informera om vår studie och de forskningsetiska överväganden vi arbetat utifrån. Vi medverkade tillsammans under intervjuerna och antecknade därefter vad de medverkande i studien svarat på. När vi sedan var klara med våra kvalitativa intervjuer sammanställde vi de tillsammans.

## Resultat och analys

Under detta avsnitt kommer vi att redogöra resultaten som vår intervjustudie har kommit fram till. Vi kommer diskutera resultaten av våra djupintervjuer som handlar om hur kommunikationen mellan lärare och nyanlända föräldrar är samt metoderna som synliggörs i arbetet med att integrera nyanlända elever. Genom att analysera våra intervjuer tillsammans med relevant litteratur kommer vi belysa de för och nackdelar när det gäller olika former av integrering av nyanlända elever som vi stött på under arbetets gång. Utöver det kommer vi att analysera den empiri som vi samlat in genom våra djupintervjuer och analysera de utifrån ett sociokulturellt perspektiv.

## Djupintervjuer

Under detta avsnitt kommer vi att presentera kort vilken utbildning samt hur många år de intervjuade har arbetat på fritidshem. Vi kommer att rubricera de medverkande som person A, B, C, D, E.

Person A har barn och fritidsutbildning och har jobbat som det i tre år.

Person B har barn och fritidsutbildning och har jobbat som det i fem år.

Person C har en grundlärautbildning med inriktning mot interkulturell profil mot fritidshem och har jobbat som det i sju år.

Person D har en grundlärautbildning med inriktning mot interkulturell profil mot fritidshem och har jobbat som det i åtta år.

Person E har en grundlärautbildning med inriktning mot interkulturell profil mot fritidshem och har jobbat som det i fyra år.

## Metoder för inkludering

När det gäller frågan om bästa tillvägagångssätt för att skapa inkludering för nyanlända elever i fritidshemmet ansåg person A, B och E att användningen av bilder var ett bra tillvägagångssätt. Person B svarade så här: “något som brukar funka för alla elever är användningen av...bilder” (Intervju 2022). Att användningen av bilder är ett sätt som passar alla elever var person A, B och E överens om. De ansåg att användningen av bilder var något som gynnade alla elever eftersom det kan förstås av alla elever. Och att man kan använda bilder till vad som helst vare sig det är under lektionstid eller under fritidsaktiviteter. Med bilder avses inte bara fysiska bilder. Person B menar att man kan använda sig av: “digitala verktyg som Ipad, datorer” (Intervju 2022). Något liknande till att använda sig av bilder för att förklara något är användning av en whiteboardtavla. Person D nämner att hen använde sig av det. Person C svarade så här: “Eller så ritar jag på tavlan vad ordet ser ut som till exempel om ordet är boll så ritar jag en boll” (Intervju 2022).

Person C och D fokuserade även på att de första stegen för att skapa inkludering är att eleverna integreras bland barn från samma ursprungsland. En annan sak som togs upp var vikten av en god relation till eleverna. I intervjun så formulerade person B det så här: “de nyanlända eleverna ska integreras med de elever från samma land” och detta för att eleven ska känna sig inkluderad. Person D nämnde att hen: “försöker prata med de, skoja med dem och

leka med de för att skapa tillit och trygghet mellan oss”. Att ha en bra relation med eleverna skapar trygghet hos eleverna vilket bidrar till att de nyanlända eleverna känner sig inkluderade (Intervju 2022).

Kommunikation är något vi människor behöver för att kunna förstå varandra. Genom kommunikation så kan människor förmedla sina tankar, information, känslor och kunskap. Säljö skriver i sin bok *“lärande i praktiken ett sociokulturellt perspektiv”* att “Det mänskliga språket är således en unik och oändligt rik komponent för att skapa och kommunicera kunskap” (Säljö 2000, s. 35). Att kunna kommunicera skapar en känsla av gemenskap och inkludering mellan människor. Kommunikation påverkar även vår relation med andra människor och det kan påverka både negativt och positivt. När två människor missförstår varandra så kan det ske att man blir osams med varandra. Missförstånd händer oftast när man inte kan förmedla det man vill på ett sätt så att den andra personen förstår. Eller så tolkar den andra personen den informationen du vill förmedla på ett sätt som du inte menar/vill förmedla.

### Olika tillvägagångssätt

Intervjupersonerna hade även andra förslag på vilka tillvägagångssätt som skulle fungera bra för inkludering av nyanlända elever. Alla medverkande var överens om att det inte finns bara ett tillvägagångssätt för att skapa inkludering utan flera. Vi kommer att ta upp några andra tillvägagångssätt som de medverkande ansåg vara effektiva. Person A ansåg att vara tålmodig med eleven och låta den ta sin tid att prata är ett sätt för eleven att känna sig inkluderad. Men även att man ska vägleda eleven under talets gång genom att uppmuntra och använda sig av kroppsspråk (Intervju 2022). Person A nämner även att: “Man kan visa med kroppen och rörelser om hur man ska göra och hur leken eller aktiviteten ska gå ut på” (Intervju 2022). Att kombinera tal med rörelse i kroppen anser intervjupersonen är ett bra sätt att inkludera de nyanlända eleverna. Person D menar att man även bör anpassa lekarna och aktiviteterna på en språklig nivå så att eleven förstår bättre. Men att det även fungerar att översätta till elevens språk genom att använda sig av Googleöversättning (Intervju 2022).

Gällande frågan om hur de medverkande går tillväga när dom inte kan kommunicera med eleven hade alla medverkande gemensamt att de använde sig av andra elever som talar samma språk som tolk. Till exempel svarade person A med att: “Man kan ta hjälp av andra elever som kanske kan språket” (Intervju 2022). Person A anser att när man använder sig av andra

elever som talar samma språk så känner sig den nyanlände eleven tryggare. Och person D svarade i sin tur: "Jag brukar även använda elever som pratar samma språk som den eleven för att översätta" (Intervju 2022). Säljö menar i sin bok att kommunikationen och hur vi använder oss utav språket är det som förbinder barnet och omgivningen. Barnet blir involverad och tar till sig information av omgivningen vid språkliga uttryck där de förstår hur någon uppfattar och förklarar händelser. Barnet lär sig att anpassa sig och adoptera de språkliga uttrycken för att sedan själv kunna upprätta kontakt och relationer med andra (Säljö 2000, s. 67). Barnet har alltså med hjälp av de språkligt kodifierade uttrycken lärt sig att tänka med de intellektuella hjälpmedel som de har stött på och implementerat genom interaktion med andra. Säljö uttrycker sig såhär "Eller annorlunda uttryckt, människor lever på kunskaper och insikter som de lånat från andra. "(ibid). Det vill säga att genom att möta människor i vardagen och observera samt implementera de språkliga uttryck som kommer i vägen lägger man det i bagaget som ett verktyg för att kunna uttrycka sig.

Vidare nämner person A att användningen av det engelska språket fungerar bra. Detta eftersom de flesta nyanlända eleverna har lite kunskap inom det engelska språket och på så sätt hittar man ett gemensamt sätt att kommunicera (Intervju 2022). Ett annat tillvägagångssätt som person C nämnde var att använda sig av "andra redskap så som gester, kroppen" för att förklara så att eleven förstår bättre (Intervju 2022).

Därför anser vi att det är viktigt att kommunicera på ett tydligt sätt så att alla förstår och det kan man göra genom att anpassa kommunikationen. Att anpassa kommunikation kan innebära att man använder sig av olika sorters kommunikationer. Den vanligaste är genom ord men man kan även använda sig till exempel av teckenspråk, gester, kroppsspråk, bilder och filmklipp. Eftersom alla är olika och kommunicerar olika så kan användningen av de olika tillvägagångssätten skapa en inkludering bland människor där alla får ta del av samma information men på olika sätt, utifrån varje individs förutsättningar. Att skapa en inkludering genom att använda olika sätt av kommunikation är något de medverkande intervjupersonerna pratar mycket om.

Alla medverkande oavsett utbildningsnivå var överens om att det finns olika tillvägagångssätt för att skapa inkludering för nyanlända elever i fritidshemmet. Men person A, B och E riktade sig mer mot att användningen av bilder var mest effektiv metod för inkludering. Person C och D använde sig av andra visuella redskap som whiteboardtavla där de ritade för eleverna så att

de kan förstå bättre. Alla medverkande använde sig av något sorts visuellt verktyg för att skapa inkludering för nyanlända elever i fritidshemmet. Trots att de medverkande hade olika utbildningsnivåer så skiljde sig inte deras åsikter om vilka metoder som var effektiva för inkludering av nyanlända elever i fritidshemmet.

## Samverkan med föräldrarna

Under de intervjuer vi utförde med de medverkande svarade alla att de tyckte att det var problematiskt att kommunicera med de nyanlända föräldrarna på ett eller annat sätt. Det alla hade gemensamt var att de var rädda för misskommunikation åt båda hållen. De kunde tycka att det var utmanande att försöka förmedla till föräldrarna instruktioner och uppgifter. Under vår intervju när vi frågade om det var svårt med kommunikation med föräldrarna höll alla medverkande med om att det var utmanande, person D svarade så här:

“Det kan vara utmanande ibland då vissa viktiga grejer inte kommer med. Ibland kan det vara jobbigt men man försöker göra sitt bästa för att förklara tills de förstår “(Intervju 2022).

Föräldrarna till de nyanlända barnen som medverkade i Månsson och Osmans (2017) intervju upplevde att vid utvecklingssamtalet var det väldigt mycket fokus på det sociala hellre än det kunskapsmässiga som föräldrarna hade större intresse av. Föräldrarna upplevde även begränsningar i det svenska språket och svårigheter att kommunicera med läraren vilket ledde till att de undvek kontakt med lärarna (Månsson & Osman 2017 se, Lahdenperä & Sundgren 2017, ss. 83–84). Enligt de lärarna vi intervjuade och de föräldrar de har haft kontakt med så är det ömsesidigt att begränsningar i kommunikation skapar en begränsning i samverkan med föräldrarna och lärarna. Det leder till att lärarna har svårt att förmedla viktig information till föräldrarna som på grund av kommunikationsbrist väljer att undvika lärarna.

Alla medverkande i vår studie pratar om att skapa en bra kommunikation med föräldrarna då det bygger på tillit mellan föräldrar och lärare. Lärarna menar även att det blir enklare att engagera föräldrarna i samarbeten med konflikter/svårigheter som uppstår. Alla medverkande oavsett utbildningsnivå upplevde att det kan vara svårigheter att kommunicera med föräldrarna på grund av bristande språkkunskaper. Tillvägagångssätten för kommunikation var lika men även olika. Alla medverkande svarade att använda sig av någon som kan föräldrarnas språk är ett alternativ de helst ser till att använda, eller om föräldrarna kan prata engelska (Intervju 2022).

Person A och person E, en som är utbildad lärare i fritidshem och en som har barn och fritidsutbildning talade om att peka och prata i gester men att under längre samtal så kan en tolk vara behövligt. Person B, C och D två utbildade lärare i fritidshem och en med barn och fritidsutbildning menade att man kan använda sig av enklare ord när man talar och att man kan prata långsamt och upprepa sig några gånger. Person A, som är barn- och fritidslärare tyckte att det kan vara svårt att kommunicera med föräldrarna då de är rädda för att förarga föräldrar som har begränsade kunskaper i det svenska språket. Den intervjuade talade om hur hen var väldigt försiktig med orden som hen använde i kommunikation med föräldrarna (Intervju 2022).

Utifrån det våra intervjupersoner har sagt så upplever de att många föräldrar inte har kunskap om hur det svenska skolsystemet är uppbyggt. Utan de utgår ifrån de erfarenheter de besitter från sina hemländer. Detta är den största sammanstötningen i integration av nyanlända föräldrar. De intervjuade föräldrarna i antologin Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet upplevde en större delaktighet i utvecklingssamtalen när en modersmåslärare medverkade. Tack vare större insyn och mer kunskap om hur den svenska skolvärlden fungerar så kan modersmåsläraren var mer djupgående än en tolk. Det innebar bland annat att modersmåsläraren lyckades få föräldrarna att förstå vad som förväntades av läraren och tvärtom (Månsson & Osman 2017 se, Lahdenperä & Sundgren 2017, ss. 84–85).

Det är enkelt att tro att barriären i kommunikationen är språket utan att ta hänsyn till de olika kulturer som möts. Det sociokulturella har en stor inverkan på samverkan mellan föräldrar, lärare och eleven för att kommunikationen ska kunna fungera. Det finns stora skillnader i kulturer som finns mellan föräldrar grupperna och även Sverige som har sin kultur. Det blir problematiskt för föräldrarna då de kan känna sig osäkra över vilket lands kultur som ska vara dominerande. Lärarna har förväntningar på föräldrarna men ser de inte som “svenska normala föräldrar”. Detta resulterar i en dålig samverkan mellan lärare och föräldrar. Även om föräldern vill vara delaktig så kan det bristande språket hämma engagemanget och problem med att kunna uttrycka sig (Gomnan & Crnovrsanin 2013, ss. 21–24). Alla medverkande i våra intervjuer talade om att använda sig av någon som har insyn och kunskap i språket som föräldern talar, två av de medverkande, Person A och B nämnde även att en tolk kan vara behövligt. Person A som har en barn- och fritidsutbildning formulerade det så här:

”Ibland kan det vara svårt att kommunicera till föräldrarna då de själva inte kan språket såväl och då handlar det om att hitta en bättre kommunikation som man gör med eleverna när man visar med rörelser och pekar på saker och ting. Under längre samtal eller någon händelse då behöver man kommunicera med någon som kan prata svenska genom tolk eller någon i familjen som kan förmedla.” (Intervju 2022)

Vidare i antologin Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet skriver författarna Månsson och Osman (2017) i sitt kapitel att de medverkande föräldrarna uttrycker att språket inte är den enda begränsningen som finns i skolan utan även kulturmässigt där föräldrarna utgår ifrån sina erfarenheter från hemlandet (Månsson & Osman 2017 se, Lahdenperä & Sundgren 2017, s. 84). I det sociokulturella perspektivet utgör kommunikation och den språkliga användningen kärnan av perspektivet och är den gemensamma nämnaren till barnet/föräldern och omgivningen. Genom att kommunicera om vad som har hänt i interaktion och i vardagslivet så blir man delaktig i hur andra människor förklarar händelser och omständigheter. Det innebär att man tänker med och genom de språkliga uttryck som man stött på. Säljö (2000) formulerar det såhär: “Kommunikation föregår tänkande och att lära sig tänka inom ramen för en viss kultur och en viss samhällelig gemenskap.” (Säljö 2000, ss. 66–67).

De medverkande i intervjuerna höll alla med om att det blir enklare att prata med föräldrarna och bygga en relation till föräldrarna när föräldrarna ser hur lärarna arbetar och vad de gör för eleverna. De medverkande i våra intervjuer höll alla med om att när relationen och tilliten byggts upp mellan föräldrarna och lärarna så blir det mycket enklare att formulera sig, engagera och få hjälp av föräldrarna. Ett exempel är från person D som svarade så här:

“Det kan vara jobbigt från början men sen blir det enklare när man skapar tillit av att föräldrarna ser hur vi jobbar med barnen och vad vi gör för att inkludera de. Vi pratar mer med nyanlända elevers föräldrar än vanligt vid hämtning/lämning och förklarar hur dagen har varit och vad vi har gjort under dagen för att skapa just den tilliten och relationen som behövs.” (Intervju 2022).



## Samverkan - effekter på eleven

Effekterna av dålig samverkan mellan föräldrar, lärare och elever är negativt i alla aspekter. De två kulturer som är den svenska kulturen å ena sidan som skolan representerar och det lands kultur som föräldrarna kommer ifrån å andra sidan. Utan samverkan av socialt umgänge och utan rum där man ger och tar ifrån dessa två kulturer kan man inte åstadkomma integration för de nyanlända samt deras föräldrar. Eleven blir påverkad i det sociala samt det pedagogiska där viktig information rinner ut i sanden och eleven är den som blir drabbad i de två aspekter som är det pedagogiska och det sociala. Det bidrar även med trygghet för eleven att föräldrarna förstår sig på det svenska skolsystemet och kan hjälpa eleven främst i de pedagogiska och de sociala aspekter som eleven kan tänkas behöva hjälp med.

Under intervjuerna ställde vi en fråga om vad det var som var mest utmanande att kommunicera viktig information till föräldrar och varför det kändes utmanande. Alla medverkande höll med om att det var utmanande att förmedla information till föräldrarna. Person A som har en utbildning i barn och fritids svarade såhär:

“De förstår ju inte allt så ibland behöver man välja enkla ord för att göra sig förstådd. Ibland missar föräldrarna viktiga grejer för att de inte förstår vad man säger eller fastnar på ett ord. Ibland blir vissa föräldrar arga för att de inte förstår vad man säger och uppfattar någonting på fel sätt. Man försöker då förklara lugnt igen och upprepa sig igen så tydligt som möjligt” (Intervju 2022).

Detta är väldigt intressant då Gomnan och Crnovrsanin (2013) skriver i sin text om föräldrarnas kommunikation med läraren och hur det kan påverka eleven. Författarna anser att föräldrarna till en nyanländ elev som inte kan ta del av en språklig information missar viktig information i samtalen (Gomnan & Crnovrsanin 2013, ss. 21–22). Person E som är en utbildad lärare i fritidshem formulerar det såhär:

“Det kan uppstå utmaningar med att förmedla viktig information på grund av att föräldrar ibland inte förstår vilket kan skapa missförstånd. Och när det uppstår missförstånd så kan det även ske att föräldrarna tjafsar med vissa lärare eller att de inte är så mottagliga till det man säger. Detta i sig drabbar eleven när relationen mellan föräldrarna och lärarna inte är bra för då blir det svårt att agera för vad som är bäst för eleven. Man måste kunna förmedla till föräldrarna om elevens brister och det eleven är bra på så att både lärarna samt föräldrarna kan hjälpa eleverna utvecklas bättre.” (Intervju 2022).

Alla medverkande hade liknande svar oavsett erfarenhet och utbildning där de upplevde att mycket viktig information går miste på grund av dålig kommunikation, samverkan och tillit. Det är tydligt att föräldrarna kan vara på sin vakt lite när de inte förstår sig på hur skolsystemet fungerar i Sverige. Samt utan bra språklig kommunikation där man kan förklara hur skolsystemet fungerar är det utmanande att skapa en god samverkan mellan föräldrar och lärare. Säljö menar att det är precis vad man kan förvänta sig ifrån ett sociokulturellt perspektiv; ju mer språk, kultur och sociala faktorer spelar in på tänkande och lärande, desto mindre rimligt är att tänkande är universellt över kulturer och samhällen (Säljö 2000, s. 69).

## Slutsatser och diskussion

I studien har vi utifrån ett sociokulturellt perspektiv undersökt vilka metoder lärarna anser vara mest effektiva i inkluderingen av nyanlända barn. Vi har även undersökt hur samverkan mellan föräldrar och lärare påverkar de nyanländas elevernas skolgång. De centrala resultaten vi har kommit fram till är att användningen av bilder har visat sig vara det mest effektiva tillvägagångssättet för att skapa inkludering av de nyanlända barnen samt att en dålig samverkan mellan lärare och föräldrar påverkar de nyanlända elevernas skolgång negativt. Att använda oss av intervjuer som en metod till att få svar på våra frågeställningar har varit ett bra tillvägagångssätt i vår studie. Vi anser att med hjälp av empirin som vi samlat från intervjuerna så har vi kunnat besvara vårt syfte och frågeställningar. Om vi hade använt oss av observationer som ytterligare ett tillvägagångssätt så hade vi fått bredare perspektiv över hur lärarna samverkar med de nyanlända föräldrarna och vilka metoder som anses vara mest effektiva för de nyanlända eleverna på fritidshemmet. Kombinationen av intervjuer och observationer som tillvägagångssätt hade bidragit till en bättre uppfattning om vad lärarna anser vara den effektivaste metoden för inkludering av nyanlända elever. Genom observationer hade vi också kunnat undersöka vilken metod som egentligen används oftast i fritidshemmet för att inkludera de nyanlända eleverna.

## Nyanlända och användning av bilder

En nyanländ elev är en elev som bott i Sverige upp till fyra år. Efter fyra år räknas eleven inte längre som nyanländ (Folke 2013, s. 13). Som nyanländ har man rätt till att gå i skola precis som alla andra barn (Skolverket). Att vara en nyanländ elev innebär att man har brister inom

svenska språket vilket i sin tur kan bidra till att man inte känner sig inkluderad i gruppen. Utifrån vårt syfte och frågeställning så har vi i vårt resultat kommit fram till att användningen av bilder är det mest effektiva tillvägagångssättet i inkludering av nyanlända elever i den svenska skolan.

I en enkätundersökning som tas upp i *Effective teaching strategies for middle school learners in multicultural, Multilingual Classrooms* som gjordes i USA där 16 lärare medverkade så besvarade de en betygskala från 0–5 för att se effektiviteten av olika typer av undervisningsstrategier. De effektivaste inlärnings strategierna som användes var fyra olika och bestod av bilder, kamrathandledning, kooperativ inläring och användning av alternativa bedömningar (N.Allison & L.Rehm 2007, s. 3). Av dessa fyra olika strategier så kom användningen av bilder på första plats. Detta är relevant då vi under vårt resultat fick en tydlig uppfattning om att bilder, tecken samt det visuella är ett positivt tillvägagångssätt från båda hållen, där lärarna gärna använder sig av dessa metoder för att kommunicera. Användningen av bilder som metod för inkludering var även något person A, B och E tyckte var effektivt. De ansåg att bilder var anpassat till alla elever eftersom det kunde förstås av eleverna oavsett språkkunskaperna. Person B berättade att “något som brukar funka för alla elever är användningen av...bilder” (Intervju 2022).

Vår tidigare forskning har riktat sig mer mot inkludering i klassrummet än i fritidshemmet. Det finns inte mycket studier om fritidshemmet eftersom fritidsverksamheten är mer aktuell i Sverige och inte utanför Sverige. Men vi har sett en koppling mellan det som nämnts i tidigare forskning och intervjuerna gällande inkludering av nyanlända elever. Person B nämnde i intervjun att “något som brukar funka för alla elever är användningen av...bilder” (Intervju 2022). Användningen av bilder för att inkludera nyanlända elever är något alla medverkande var överens om. De ansåg att bilder var något som var universellt och kunde förstås av alla elever oavsett språkkunskap. Användning av bilder var inte restriktivt till enbart bilder utan allt som var visuellt. Person C använde sig även av en whiteboardtavla för att rita och visa för de nyanlända eleverna det man pratar om (Intervju 2022). I det visuella ingår även användning av Ipad, datorer och projektor där eleverna själv kan söka på Google, spela spel eller där läraren kan visa något för eleverna.

På fritidshemmet finns det inte en förberedelseklass eller grupp för de nyanlända eleverna utan de slås ihop med alla andra elever. Detta kan man se som en direkt integrering av de

nyanlända eleverna i fritidshemmet. De nyanlända eleverna får direkt kontakt med de andra eleverna och på så sätt kan de skapa relationer och inkluderas. Person C anser att det är viktigt att de nyanlända eleverna kommer in i gruppen och skapar bra kamratskap sinsemellan (Intervju 2022). Om den nyanlända eleven skapar en bra relation med andra elever så leder det till att eleven inkluderas. Person A nämnde att man ska låta eleverna hjälpa varandra genom att visa och förklara för den nyanlända eleven. Ifall det finns en elev som talar samma språk som den nyanlända eleven så är det en bra metod att låta eleven översätta och på så sätt lära den nyanlända eleven språket (Intervju 2022). På så sätt inkluderas den nyanlända eleven genom att eleven får en snabb förklaring på det som har sagts. Då hänger eleven med enklare i umgänget samt förstår sammanhanget mycket tydligare. Metoden av att använda en annan elev som hjälp var även en av de fyra metoderna de 16 lärarna i USA valde ut som mest effektiva metoden för inkludering (N.Allison & L.Rehm 2007, s. 3). Det visar att denna metod är ett bra sätt att använda i inkludering av de nyanlända eleverna utifrån intervjuerna samt tidigare forskning.

Det vi har kommit fram till utifrån tidigare forskning är att det finns flera effektiva metoder som kan användas för att inkludera nyanlända elever i klassrummet. Användning av bilder var något som visade sig vara allra mest effektiv i inkluderingen av nyanlända elever i klassrummet enligt studien som gjordes i USA.

## Negativ påverkan av dålig samverkan

Nationalencyklopedin beskriver begreppet samverkan som ett gemensamt tillvägagångssätt för att nå ett visst syfte (NE). Föräldrarnas och lärarnas gemensamma syfte är att eleven ska uppnå det skolan kräver. För att det ska uppnås så måste föräldrarna och lärarna samverka för att hitta de bästa tillvägagångssätten. Utifrån vårt syfte och frågeställning så har vi kommit fram till att en dålig samverkan mellan föräldrar och lärare påverkar elevens skolgång negativt.

I antologin *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet* i klassrummet skriver Månsson och Osman i sitt kapitel om de nyanlända föräldrarnas och lärarnas relation till varandra, det svenska skolsystemet samt hur det kan påverka elevens skolgång (Månsson & Osman 2017 se, Lahdenperä & Sundgren 2017 s. 76). De medverkande föräldrarna hade brist på kunskaper inom det svenska språket och de flesta var illitterata (ibid). På grund av att föräldrarna inte

behärskade det svenska språket så uppstod det brist på kommunikation med lärarna. Detta resulterade i att relationen mellan föräldrarna och lärarna inte var positiv eller effektiv nog för att hitta en gemensam lösning. Alla medverkande ansåg att det uppstod missförstånd mellan de och de nyanlända föräldrarna. Person E tyckte att:

“Det kan uppstå utmaningar med att förmedla viktig information på grund av att föräldrar ibland inte förstår vilket kan skapa missförstånd. Och när det uppstår missförstånd så kan det även ske att föräldrarna tjafsar med vissa lärare eller att de inte är så mottagliga till det man säger.” (Intervju 2022).

Konsekvensen av att föräldrarna inte får den information som behövs eller missförstår informationen är att eleven inte får det stöd den behöver från hemmet. Föräldrarna blir inkapabla till att hjälpa eleven i skolarbetet främst på grund av föräldrarnas brist på kunskaper inom språket. Men även på grund av deras låga utbildningsnivå samt förståelse för den svenska skolverksamheten (Månsson & Osman 2017 se, Lahdenperä & Sundgren 2017, s. 81). Vidare formulerar person E det så här:

“Detta i sig drabbar eleven när relationen mellan föräldrarna och lärarna inte är bra för då blir det svårt att agera för vad som är bäst för eleven. Man måste kunna förmedla till föräldrarna om elevens brister och det eleven är bra på så att både lärarna samt föräldrarna kan hjälpa eleverna utvecklas bättre.” (Intervju 2022).

Gomnan och Crnovrsanin nämner i sin studie “Vad kan påverka nyanlända elevers skolgång i det nya landet”? att effektiva strategier för att underlätta för den nyanlända elevens skolgång går att uppnå om det finns en samverkan mellan lärare och föräldrar. Men även att denna samverkan kan vara till hjälp för föräldrarna att enklare förstå skolverksamhetens krav på eleven (Allison & Rehm 2007 s.3, se Gomnan & Crnovrsanin 2013, s. 20). Samverkan mellan lärare och föräldrar är viktigt för att kunna skapa en god skolgång för den nyanlända eleven. När den inte är bra så blir det svårare att hjälpa eleven samt främja elevens utveckling positivt (Dahlstedt 2009 se, Gomnan & Crnovrsanin 2013, s. 20).

Att eleven inte kan få hjälp eller stöd från föräldrarna kan påverka elevens prestation i skolan negativt. Lärarna har en begränsad tid för att hjälpa eleverna under lektionerna och läxorna är något som görs hemma. Men om eleven inte får hjälp med sina läxor hemma så bidrar det till att eleven inte lär sig och halkar efter i kunskapsutvecklingen. Detta leder då till att elevens utvecklingskurva påverkas negativt. Alla medverkande intervjupersoner har uttryckt att det är

svårt att göra vad som är bäst för eleven när det inte finns något stöd från föräldrarna. Det kan ta långt tid tills föräldrarna och lärarna kommer överens om något. Detta leder till att eleven inte får den anpassning eller stöd den behöver vilket försämrar elevens prestationer i skolan. Utifrån våra intervjuer har vi kommit fram till att det finns väldigt stora likheter med vad föräldrarna nämnde i Månsson och Osmans intervjuer. Den största faktorn till att viktig information inte kunde förstås var på grund av bristerna föräldrarna hade i språket. Vilket bidrog till att föräldrarna inte kunde förmedla det de ansåg var viktigt och på så sätt var både föräldrarna och lärarna inte på samma blad när det gällde elevens bästa.

## Betydelse för praktiken och professionen

“Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.” (Lgr11).

Med ovanstående citat vill vi tydliggöra det viktiga uppdraget i fritidshemmet om att undervisningen alltid ska anpassas efter elevernas behov och förutsättningar. Men även att undervisningen ska ta hänsyn till elevens bakgrund, tidigare erfarenheter, språk samt kunskaper. Syftet med vår studie var att undersöka vilka metoder som var mest effektiva i inkludering av nyanlända barn. Samt hur samverkan mellan föräldrar och lärare kan påverka den nyanlända barnets skolgång utifrån ett sociokulturellt perspektiv.

Utifrån våra resultat och slutsatser kan vår studie bidra till att skapa bättre förutsättningar och villkor för elever som är nyanlända. Genom att undersöka vilken metod som är den effektivaste så kan vi anpassa och underlätta potentiellt lärande för de nyanlända eleverna och skapa ett mer jämlikt och rättvist skolsamhälle. Samt att resultatet av att veta vad dålig samverkan mellan lärare och föräldrar har för påverkan på eleven är relevant i vardagen och i professionen. Att lägga mer fokus och resurser på att inkludera föräldrarna för att de ska få en djupare samt tydligare uppfattning på hur den svenska skolan fungerar.

Det som efterfrågas av föräldrarna är nödvändigt. Genom bra kommunikation, samverkan och relationer, föräldrar och lärare emellan kan man nå en lyckad integration och engagemang från båda sidorna. Vi anser att informationen som vi har presenterat kan bidra till professionen då vår studie framhäver elevens rätt att lära och hur vi kan arbeta för att

underlätta processen samt hur vi kan arbeta mot en bättre samverkan mellan föräldrar och lärare och vilka konsekvenser dålig samverkan kan ge för eleven.

## Vidare forskning

Vi har under arbetets gång intresserat oss väldigt mycket över olika aspekter gällande språkutveckling. I vår frågeställning som handlar om vilka metoder som är effektivast för nyanlända elever så har vi tillsammans efter våra intervjuer och tidigare forskning fått funderingar som är relevant till vårt resultat.

Under vår tidigare forskning hittade vi inte relevant information gällande vilka metoder som ansågs vara mest effektiva för inkludering av nyanlända elever i fritidshemmet. Vi har därför använt oss utav tidigare forskning som utgår ifrån metoder för inkludering i klassrummet. Vi har därefter utgått ifrån vårt resultat samt tolkat den tidigare forskning som vi presenterat. Vi har noterat ett stort intresse samt positiv respons över användningen av bilder som strategi för inkludering av nyanlända elever. Dessa reaktioner har vi tagit till oss och reflekterat över. Funderingar över hur man kan utveckla inkluderingen inom språket genom bilder och det visuella hos de nyanlända eleverna. Samt varför denna strategi gett så positiva omdömen och hur man kan utvidga denna strategi för att uppnå ännu bättre resultat. Vidare har vi även velat undersöka samverkan mellan föräldrar och lärare mer djupgående. Genom att utföra en studie under en längre period där man tar hänsyn till alla inblandade som är lärarna, föräldrarna samt eleverna. Att undersöka vilka effekter det ger för den nyanlända eleven att ständigt behöva vara förmedlaren mellan föräldrarna och lärarna. Behovet att förklara det språkliga samt de kulturella skillnader som eleven stöter på i den svenska skolan. Fortsättningsvis undersöka hur lärare kan underlätta samverkan mellan föräldrarna så att de får en bättre förståelse över de förväntningarna skolan har på eleverna.

## Referenslista

Barbara N. Allison & Marsha L. Rehm (2007). *Effective teaching strategies for middle school learners in multicultural multilingual classrooms.*

[http://eric.ed.gov/?q=Barbara+N.+Allison+%26+Marsha+L.+Rehm+\(2007\)+Effective+Teaching+Strategies+for+Middle+School+Learners+in+Multicultural%2c+Multilingual+Classrooms&id=EJ779053](http://eric.ed.gov/?q=Barbara+N.+Allison+%26+Marsha+L.+Rehm+(2007)+Effective+Teaching+Strategies+for+Middle+School+Learners+in+Multicultural%2c+Multilingual+Classrooms&id=EJ779053)

Bunar, N. (2010). *Nyanlända och lärande: En forskningsöversikt över nyanlända elever i den svenska skolan.* Rapportnummer 6 (2010), Stockholm: Vetenskapsrådet.

Gomnam, L & Crnovrsanin, A. (2013). *Vad kan påverka nyanlända elevers skolgång i det nya landet? En litteraturstudie om nyanlända elevers skolsituation och vad som kan påverka lärandet.* Linneuniversitetet

Lunneblad, J. (2013). *Tid till att bli svensk: En studie av mottagandet av nyanlända barn och familjer i den svenska förskolan.* Göteborgs Universitet. 6 (8), (ss.1–14)

Simola & Hansson, Nyanlända elever i förberedelseklass, ur, *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet.*[Elektronisk resurs]: / Pirjo Lahdenperä & Eva Sundgren (red.) ; [illustrationer: Jonny Hallberg]

Skolverket (2019). *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet.*

<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Magnusson, U. (2017). *Om andraspråksperspektiv i Skolinspektionen granskningar av undervisning för nyanlända elever och andra andraspråks elever.* Stockholms universitet, Institutionen för språkdidaktik. Nordand: nordisk tidsskrift for andrespråksforskning, 12 (1), (ss. 62–83)



Migrationsinfo (2021). *Hur många asylsökande kommer till Sverige varje vecka*.  
<https://www.migrationsinfo.se/fragor-och-svar/hur-manga-asylsokande-kom-till-sverige-2015/> (2022-03-17)

Månsson & Osman, I gapet mellan hem och skola: om några somaliska föräldrars möte med den svenska skolan, ur, *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet*. [Elektronisk resurs]: / Pirjo Lahdenperä & Eva Sundgren (red.) ; [illustrationer: Jonny Hallberg]

*Nationalencyklopedin*, kommunikation. <http://www-ne-se.till.biblextern.sh.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/kommunikation> (2022-03-17)

*Nationalencyklopedin*, interaktion. <http://www-ne-se.till.biblextern.sh.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/interaktion> (2022-03-17)

*Nationalencyklopedin*, resurs. <http://www-ne-se.till.biblextern.sh.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/resurs> (2022-03-17)

*Nationalencyklopedin*, integrera. <http://www-ne-se.till.biblextern.sh.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/integrera> (2022-03-17)

Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet [Elektronisk resurs]: / Pirjo Lahdenperä & Eva Sundgren (red.); [illustrationer: Jonny Hallberg]

Säljö, R. (2000). *Lärande i praktiken ett sociokulturellt perspektiv*. Studentlitteratur

Patel, Runa & Davidson, Bo. (2011). *Forskningsmetodikens grunder, att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. 4., (uppdaterade) uppl. Lund: Studentlitteratur

# Bilagor

## Bilaga 1

### Samtyckesblankett

Stockholm 12/03–2022

Information om Etnografisk studie om inkludering av nyanlända elever i fritidshemmet samt samverkan mellan nyanlända föräldrar och fritidslärare

Hej,

Vi heter Nora och Amira och är studenter på ett av grundlärare programmen i Södertörns högskola. Denna sista termin på utbildningen skriver vi ett examensarbete som omfattar en mindre undersökning som är relevant för fritidshemmets praktik och vårt kommande yrke som lärare i fritidshem. Studien kommer att handla om vilka metoder som anses vara effektivast för inkludering i fritidshemmet och hur dålig samverkan mellan nyanlända föräldrar och lärare har för påverkan på eleven.

För att samla in material till studien skulle vi gärna vilja boka ett möte med dig mellan dessa dagar 13–28/3. Vi skulle då vilja intervjua dig med frågor som vi anser vara relevanta för vår uppsats. Vi kommer använda oss utav anteckningsblock där vi antecknar det som sägs.

Genomförandet av uppsatsen är reglerat av etiska riktlinjer som rör tystnadsplikt och anonymisering. Detta betyder att barnets, familjens, personalens och verksamhetens identitet inte får avslöjas. Det insamlade materialet avidentifieras och inga personuppgifter kommer att hanteras och inga namn kommer att upprättas. Materialet kommer inte att användas i något annat sammanhang utan bara i det egna analysarbetet. Enligt Lärarutbildningens rutiner förstörs materialet efter avslutad utbildning. Den färdiga uppsatsen kommer sedan att publiceras digitalt genom publikationsdatabasen DiVA.

Med detta brev vill jag informera om studien samt be om ditt medgivande i studien. Alla medverkande kommer även att bli informerade om studien och ges möjlighet att besluta om sitt eget deltagande. All medverkan i studien är frivillig och kan avbrytas när som helst, även efter att materialinsamlingen har påbörjats och utan att något skäl behöver anges.

Kontakta gärna mig eller min handledare för ytterligare information!

Vänliga hälsningar,

Nora Kafaji och Amira Cvrk

xxxxxxxxxx/xxxxxxxxxx

[xxxxxx@gmail.com](mailto:xxxxxx@gmail.com) / [xxxxxx@hotmail.com](mailto:xxxxxx@hotmail.com)

Södertörns högskola

08-608 40 00

[info@sh.se](mailto:info@sh.se)

## Bilaga 2

### Intervjufrågor

- Hej, hur mår du?
- Hur länge har du jobbat som lärare?
- Vilken utbildningsnivå har du som lärare?
- Vilka arbetsområden har du i skolan?
- Upplever du att det kan vara svårt att kommunicera med nyanlända elever språkligt?
- Hur hanterar du att det kan bli missförstånd i kommunikationen?
- I vilka situationer förekommer oftast missförstånd i kommunikation?
- Hur gör du när du inte kan kommunicera?
- Vad är den största utmaningen att arbeta med nyanlända barn när det kommer till den språkliga faktorn?
- Hur tänker du som lärare är det bästa tillvägagångssättet i den språkliga aspekten med nyanlända barn för att skapa inkludering?
- Hur hanterar du/dina kollegor utmaningar med nyanlända barn i den språkliga aspekten?
- Hur arbetar ni för att motverka missförstånd?
- Vad besitter du för erfarenheter/kunskaper kring hur man arbetar med nyanlända barn?
- Hur är det med relationen till nyanlända elevers föräldrar?
- Är det utmanande att kommunicera viktiga grejer till föräldrarna och på vilket sätt är det utmanande?
- Vad är din/dina kollegors lösning till en bättre kommunikation med föräldrarna?
- Vad besitter du för erfarenheter/kunskaper att hantera föräldrar till nyanlända elever?
- Hur viktigt är det med god samverkan med föräldrarna ur ett elevperspektiv?
- Vilken påverkan får det för eleven med dålig samverkan?